GENERALITAT VALENCIANA

ISEACV Instituto superior de enseñanzas artísticas Comunitat Valenciana

GUIA DOCENT DE CENTRES ISEACV
GUÍA DOCENTE DE CENTROS ISEACV

Curs /*Curso*
2026-2027

1 Dades d'identificació de l'assignatura
Datos de identificación de la asignatura

Nom de l'assignatura *Nombre de la asignatura*	**Historia y teoría del canto** **Història i teoria del cant**				
Crèdits ECTS *Créditos ECTS*	**4**	Curs *Curso*	1	Semestre *Semestre*	Anual
Tipus de formació *Tipo de formación* bàsica, específica, optativa *básica, específica, optativa*	Específica	Idioma/es en que s'imparteix l'assignatura *Idioma/s en que se imparte la asignatura*			Castellano Castellà
Matèria *Materia*	Cultura, pensamiento e historia específicos Cultura, pensament i història específics				
Títol Superior *Título Superior*	Música				
Especialitat *Especialidad*	Canto Cant				
Centre *Centro*	Conservatorio Superior de Música Oscar Esplá Conservatori Superior de Música Oscar Esplá				
Departament *Departamento*	Pedagogía y Musicología Pedagogia i Musicologia				
Professorat *Profesorado*	Marina Sáez Andreu				
e-mail *e-mail*	m.saezandreu@iseacv.gva.es				

1.1 Objectius generals i contribució de l'assignatura al perfil professional de la titulació
Objetivos generales y contribución de la asignatura al perfil profesional de la titulación

La asignatura contribuye a la adquisición de capacidades interpretativas de alto nivel, en todos los estilos y situaciones interpretativas (solista, parte de un conjunto…). Por ello el objetivo general es dar a conocer las características de la voz humana y de su repertorio, profundizando en su desarrollo histórico y proporcionando, asimismo, la capacidad de investigar de forma autónoma. A diferencia de la asignatura de Historia de la Música, la asignatura de Historia del Canto no se centrará en los compositores, sino en los cantantes, así como en criterios de interpretación para diferentes géneros y épocas. Las actividades prácticas incluirán el estudio de diferentes tratados de canto, así como la interpretación de obras y estilos que no se incluyen habitualmente en el repertorio.

L'assignatura contribueix a exercir una labor interpretativa d'alt nivell d'acord amb les característiques de la seua modalitat i especialització, tant en el paper de solista com formant part d'un conjunt. Per això l'objectiu serà conèixer les característiques tècniques i acústiques de la veu, aprofundint en el seu desenvolupament històric, i amb la capacitat d'aprofundir i investigar de manera autònoma en aquest camp. A diferència de l'assignatura d'Història de la Música, l'assignatura d'Història del Cant no se centrarà en els compositors, sinó en els cantants, així com en criteris d'interpretació per a diferents gèneres i èpoques.Les activitats pràctiques inclouran l'estudi de diferents tractats de cant, així com la interpretació d'obres i estils que no s'inclouen habitualment en el repertori.

1.2 Coneixements previs
Conocimientos previos

Requisits previs, mínims o necessaris per a cursar l'assignatura. Coneixements recomanats i/o relació amb altres assignatures de la mateixa titulació
Requisitos previos, mínimos o necesarios para cursar la asignatura. Conocimientos recomendados y/o relación con otras asignaturas de la misma titulación

Los alumnos deberán dominar las habilidades y los conocimientos correspondientes al Grado Medio de Música y a la Educación Secundaria. Si existe alguna deficiencia deben superarla.

Els alumnes hauran de dominar les habilitats i els coneixements corresponents al Grau Mitjà de Música i a l'Educació Secundària. Si existeix alguna deficiència han de superar-la.

2 Competències de l'assignatura
Competencias de la asignatura

Les competències venen establides en els plans d'estudis publicats en la corresponent orde de 2 de novembre de 2011. Es convenient detallar el grau de contribució de l'assignatura a l'adquisició i desenvolupament de cada competència (molt, prou, un poc, poc)
Las competencias vienen establecidas en los planes de estudios publicados en la correspondiente orden de 2 de noviembre de 2011. Es conveniente detallar el grado de contribución de la asignatura a la adquisición y desarrollo de cada competencia (mucho, bastante, algo, poco)

COMPETENCIAS TRANSVERSALES O GENÉRICAS

CT2 Recoger información significativa, analizarla, sintetizarla y gestionarla adecuadamente (Mucho).

CT4 Utilizar eficientemente las tecnologías de la información y la comunicación (Mucho).

CT7 Utilizar las habilidades comunicativas y la crítica constructiva en el trabajo en equipo(Poco).

CT8 Desarrollar razonada y críticamente ideas y argumentos (Mucho).

CT9 Integrarse adecuadamente en equipos multidisciplinares y en contextos culturales diversos (Muy poco).

CT14 Dominar la metodología de investigación en la generación de proyectos, ideas y soluciones viables (Poco).

CG04 Reconocer materiales musicales gracias al desarrollo de la capacidad auditiva y saber aplicar esta capacidad a su práctica profesional (Mucho).

CG08 Aplicar los métodos de trabajo más apropiados para superar los retos que se le presenten en el terreno del estudio personal y en la práctica musical colectiva (Poco).

CG09 Conocer las características propias de su instrumento principal, en relación a su construcción y acústica, evolución histórica e influencias mutuas con otras disciplinas (Mucho).

CG10 Argumentar y expresar verbalmente sus puntos de vista sobre conceptos musicales diversos (Mucho).

CG14 Conocer el desarrollo histórico de la música en sus diferentes tradiciones, desde una perspectiva crítica que sitúe el desarrollo del arte musical en un contexto social y cultural (Mucho).

CG15 Tener un amplio conocimiento de las obras más representativas de la literatura histórica y analítica de la música (Bastante).

CG16 Conocer el contexto social, cultural y económico en que se desarrolla la práctica musical, con especial atención a su entorno más inmediato pero con atención a su dimensión global (Mucho).

CG17 Estar familiarizado con los diferentes estilos y prácticas musicales que le permitan entender, en un contexto cultural más amplio, su propio campo de actividad y enriquecerlo (Mucho).

CG18 Comunicar de forma escrita y verbal el contenido y los objetivos de su actividad profesional a personas especializadas, con uso adecuado del vocabulario técnico y general (Poco).

CG20 Conocer la clasificación, características acústicas, históricas y antropológicas de los instrumentos musicales (Bastante).

CG25 Conocer y ser capaz de utilizar metodologías de estudio e investigación que le capaciten para el continuo desarrollo e innovación de su actividad musical a lo largo de su carrera (Bastante).

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS O GENÈRIQUES

CT2 Recollir informació significativa, analitzar-la, sintetitzar-la i gestionar-la adequadament (Molt).

CT4 Utilitzar eficientment les tecnologies de la informació i la comunicació (Molt).

CT7 Utilitzar les habilitats comunicatives i la crítica constructiva en el treball en equip(Poc).

CT8 Desenvolupar raonada i críticament idees i arguments (Molt).

CT9 Integrar-se adequadament en equips multidisciplinaris i en contextos culturals diversos (Molt poc).

CT14 Dominar la metodologia d'investigació en la generació de projectes, idees i solucions viables (Poc).

CG04 Reconéixer materials musicals gràcies al desenvolupament de la capacitat auditiva i saber aplicar aquesta capacitat a la seua pràctica professional (Molt).

CG08 Aplicar els mètodes de treball més apropiats per a superar els reptes que se li presenten en el terreny de l'estudi personal i en la pràctica musical col·lectiva (Poc).

CG09 Conéixer les característiques pròpies del seu instrument principal, en relació a la seua construcció i acústica, evolució històrica i influències mútues amb altres disciplines (Molt).

CG10 Argumentar i expressar verbalment els seus punts de vista sobre conceptes musicals diversos (Molt).

CG14 Conéixer el desenvolupament històric de la música en les seues diferents tradicions, des d'una perspectiva crítica que situe el desenvolupament de l'art musical en un context social i cultural (Molt).

CG15 Tindre un ampli coneixement de les obres més representatives de la literatura històrica i analítica de la música (Prou).

CG16 Conéixer el context social, cultural i econòmic en què es desenvolupa la pràctica musical, amb especial atenció al seu entorn més immediat però amb atenció a la seua dimensió global (Molt).

CG17 Estar familiaritzat amb els diferents estils i pràctiques musicals que li permeten entendre, en un context cultural més ampli, el seu propi camp d'activitat i enriquir-lo (Molt).

CG18 Comunicar de manera escrita i verbal el contingut i els objectius de la seua activitat professional a persones especialitzades, amb ús adequat del vocabulari tècnic i general (Poc).

CG20 Conéixer la classificació, característiques acústiques, històriques i antropològiques dels

instruments musicals (Prou).

CG25 Conéixer i ser capaç d'utilitzar metodologies d'estudi i investigació que li capaciten per al continu desenvolupament i innovació de la seua activitat musical al llarg de la seua carrera (Prou).

3 Resultats d'aprenentatge
Resultados de aprendizaje

RESULTATS D'APRENENTATGE *RESULTADOS DE APRENDIZAJE*	COMPETÈNCIES RELACIONADES *COMPETENCIAS RELACIONADAS*
1. Aplicar a la praxis interpretativa los conocimientos adquiridos sobre el estudio específico de las obras para voz que integran el repertorio actual	CT9 CG4 CG15
2. Reconocer las características acústicas y fisiológicas de la voz y sus variaciones históricas en el contexto de las obras que interpreten.	CG04 CG09 CG14 CG16 CG17 CG20
3. Encuadrar de forma racional los autores y las obras en las diferentes épocas y estilos.	CT2 CT4 CG04 CG14 CG15 CG16 CG17 CG18 CG25
4. Adquirir criterios estéticos, históricos e interpretativos generales para llevar a cabo una coherente interpretación práctica de obras determinadas.	CT2 CT4 CG04 CG14 CG15 CG16 CG17 CG18 CG25
5. Usar el análisis técnico como herramienta básica para la comprensión de obras y su posterior interpretación.	CT2 CT4 CT7 CT8 CT9 CT14 CG08 CG10 CG18 CG25
6. Adquirir de los rudimentos básicos de investigación que contribuyan a ampliar el repertorio vocal habitual.	CT2 CT4 CG04 CG14 CG15 CG16 CG17 CG18 CG25
1. Aplicar a la praxi interpretativa els coneixements adquirits sobre l'estudi específic de les obres per a veu que integren el repertori actual	CT9 CG4 CG15
2. Reconéixer les característiques acústiques i fisiològiques de la veu i les seues variacions històriques en el context de les obres que interpreten.	CG04 CG09 CG14 CG16 CG17 CG20
3. Enquadrar de manera racional els autors i les obres en les diferents èpoques i estils.	CT2 CT4 CG04 CG14 CG15 CG16 CG17 CG18 CG25

4. Adquirir criteris estètics, històrics i interpretatius generals per a dur a terme una coherent interpretació pràctica d'obres determinades.	CT2 CT4 CG04 CG14 CG15 CG16 CG17 CG18 CG25
5. Usar l'anàlisi tècnica com a eina bàsica per a la comprensió d'obres i la seua posterior interpretació.	CT2 CT4 CT7 CT8 CT9 CT14 CG08 CG10 CG18 CG25
6. Adquirir dels rudiments bàsics d'investigació que contribuïsquen a ampliar el repertori vocal habitual.	CT2 CT4 CG04 CG14 CG15 CG16 CG17 CG18 CG25

Nota important: Les competències estan expressades en un sentit genèric pel que és necessari incloure en la guia docent els resultats d'aprenentatge. Aquests resultats constitueixen una concreció d'una o diverses competències, fent explícit el grau de domini o acompliment que ha d'adquirir l'alumnat i contenen en la seua formulació el criteri amb el qual van a ser avaluades. Els resultats d'aprenentatge evidencien allò que l'alumnat serà capaç de demostrar en finalitzar l'assignatura o matèria i reflecteixen, així mateix, el grau d'adquisició de la competència o conjunt de competències.

Nota importante: Las competencias están expresadas en un sentido genérico por lo que es necesario incluir en la guía docente los resultados de aprendizaje. Estos resultados constituyen una concreción de una o varias competencias, haciendo explícito el grado de dominio o desempeño que debe adquirir el alumnado y contienen en su formulación el criterio con el que van a ser evaluadas. Los resultados de aprendizaje evidencian aquello que el alumnado será capaz de demostrar al finalizar la asignatura o materia y reflejan, asimismo, el grado de adquisición de la competencia o conjunto de competencias.

4 Continguts de l'assignatura i organització temporal de l'aprenentatge
Contenidos de la asignatura y organización temporal del aprendizaje

Descripció per blocs de contingut, unitats didàctiques, temes,... *Descripción por bloques de contenido, unidades didácticas, temas,…*	Planificació temporal *Planificación temporal*
	(Número de sesiones teóricas)
El canto y la música vocal en la Prehistoria	
El canto y la música vocal en la Antigüedad	2
El canto y la música vocal en la Edad Media	3
El canto y la música vocal en el Renacimiento	2
El canto y la música vocal en el Barroco Temprano	2
El canto y la música vocal en el Barroco Medio italiano	2
El canto y la música vocal en el Barroco Medio francés	2
El canto y la música vocal en el siglo XVIII	2
El canto y la música vocal en el siglo XIX	3
El canto y la música vocal en los siglos XX y XXI	3
	2
	(Nombre de sessions teòriques)
El cant i la música vocal en la Prehistòria	2
El cant i la música vocal en l'Antiguitat	3
El cant i la música vocal en l'Edat mitjana	2
El cant i la música vocal en el Renaixement	2
El cant i la música vocal en el Barroc Primerenc	2
El cant i la música vocal en el Barroc Mig italià	2
El cant i la música vocal en el Barroc Mig francés	2
El cant i la música vocal en el segle XVIII	3
El cant i la música vocal en el segle XIX	3

El cant i la música vocal en els segles XX i XXI	2

5 Activitats formatives
Actividades formativas

5.1 Activitats de treball presencials
Actividades de trabajo presenciales

ACTIVITATS *ACTIVIDADES*	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge *Metodología de enseñanza-aprendizaje*	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge *Relación con los Resultados de Aprendizaje*	Volum treball (en nº hores o ECTS) *Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)*
Classe presencial *Clase presencial*	Exposició de continguts per part del profesor o en seminaris, anàlisi de competències, explicació i demostració de capacitats, habilitats i coneixements en l'aula. *Exposición de contenidos por parte del profesor o en seminarios, análisis de competencias, explicación y demostración de capacidades, habilidades y conocimientos en el aula.*	1-6	33.75h
Classes pràctiques *Clases prácticas*	Sessions de treball en grup supervisades pel professor. Estudi de casos, projectes, tallers, problemes, estudi de camp, aula d'informàtica, laboratori, visites a exposicions/concerts/representacions/ audicions..., cerca de dades, biblioteques, en Internet, etc. Construcció significativa del coneixement a través de la interacció i activitat de l'alumne. *Sesiones de trabajo grupal en grupos supervisadas por el profesor. Estudio de casos, proyectos, talleres, problemas, estudio de campo, aula de informática, laboratorio, visitas a exposiciones/conciertos/ representaciones/audiciones…, búsqueda de datos, bibliotecas, en Internet, etc. Construcción significativa del conocimiento a través de la interacción y actividad del alumno.*	3-6	13.5h
Exposició treball en grup *Exposición trabajo en grupo*	Aplicació de coneixements interdisciplinaris. *Aplicación de conocimientos interdisciplinares.*		
Tutoria *Tutoría*	Atenció personalitzada i en grup reduït. Període d'instrucció i/o orientació realitzat per un tutor/a amb l'objectiu de revisar i discutir els materials i temes presentats en les classes, seminaris, talleres, lectures, realització de treballs, projectes, etc. *Atención personalizada y en pequeño grupo. Periodo de instrucción y/o orientación realizado por un tutor/a con el objetivo de revisar y discutir los materiales y temas presentados en las clases, seminarios, talleres, lecturas, realización de trabajos, proyectos, etc.*		
Avaluació *Evaluación*	Conjunt de proves (audicions, orals i/o escrites) empleades en l'avaluació inicial, formativa o additiva de l'alumne. *Conjunto de pruebas (audiciones, orales y/o escritas) empleadas en la evaluación inicial, formativa o aditiva del alumno.*	Exposiciones Audiciones Exámenes	9h
		SUBTOTAL	56.25h

5.2 Activitats de treball autònom
Actividades de trabajo autónomo

ACTIVITATS *ACTIVIDADES*	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge *Metodología de enseñanza-aprendizaje*	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge *Relación con los Resultados de Aprendizaje*	Volum treball (en nº hores o ECTS) *Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)*
Treball autònom *Trabajo autónomo*	Estudi de l'alumne/a: preparació i pràctica individual de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït. *Estudio del alumno/a: preparación y práctica individual de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias,… para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo.*	1,3-6	41.75
Estudi pràctic *Estudio práctico*	Preparació en grup de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït. *Preparación en grupo de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias,… para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo.*		2
Activitats complementàries *Actividades complementarias*	Preparació i assistència a activitats complementàries com tallers, exposicions, concerts, representacions, congresos, conferències,... *Preparación y asistencia a actividades complementarias como talleres, exposiciones, conciertos, representaciones, congresos, conferencias,…*		
		SUBTOTAL	43.75

TOTAL	100

6 Sistema d'avaluació i qualificació
Sistema de evaluación y calificación

6.1 Instruments d'avaluació
Instrumentos de evaluación

Proves escrites (proves objectives, de desenvolupament, mapes conceptuals,…), exposició oral, treballs dirigits, projectes, tallers, estudis de cas, cuaderns d'observació, portafolio,…
Pruebas escritas (pruebas objetivas, de desarrollo, mapas conceptuales,…), exposición oral, trabajos dirigidos, proyectos, talleres, estudios de caso, cuadernos de observación, portafolio,…

INSTRUMENT D'AVALUACIÓ *INSTRUMENTO DE EVALUACIÓN*	Resultats d'Aprenentatge avaluats Resultados de Aprendizaje evaluados	Percentatge atorgat (%) *Porcentaje otorgado (%)*
Exámenes semestrales	1-6	75
Ejercicios diversos e interpretación de obras relacionadas con el temario	1-6	25
Exàmens semestrals	1-6	75
Exercicis diversos i intepretació d'obres relacionades ambd el temari	1-6	25

6.2 Criteris d'avaluació i dates d'entrega
Criterios de evaluación y fechas de entrega

Se realizará un examen parcial en cada cuatrimestre. El 75% de la nota final corresponderá a la media de los exámenes. La nota mínima para que un parcial haga media es 4.
El 25% de la nota corresponderá a prácticas (ejercicios e interpretación de obras sencillas relacionadas con el temario), que se irán realizando durante el curso, preferentemente en el aula.

Las faltas de asistencia a un examen o a cualquier otra actividad de evaluación sólo se considerarán justificadas por causa de fuerza mayor, que deberá ser acreditada mediante un documento oficial dentro de los 15 días siguientes al examen o actividad de evaluación. La asistencia a la consulta del médico de cabecera per se no se considerará causa de fuerza mayor a no ser que el justificante incluya una recomendación que impida la realización del examen o actividad de evaluación (por ejemplo, reposo). No obstante, el justificante no debe incluir datos sensibles como diagnósticos etc. La asistencia a la consulta de un especialista en un hospital o centro de especialidades sí que se considerará justificación suficiente pero el alumno debe informar con, al menos, dos semanas de antelación, de modo que pueda buscarse una solución antes de que se produzca la falta de asistencia.
Durante los primeros 20 minutos del examen se permitirá la entrada del alumnado que haya llegado tarde, pero esto no supondrá una ampliación del tiempo disponible para realizar la prueba. Durante estos primeros 20 minutos, ningún alumno podrá abandonar el aula. Transcurridos los 20 minutos desde la hora de inicio del examen, no se permitirá la entrada al aula ni la realización de la prueba.
Si todos los alumnos faltan sin justificación a una clase, el tema correspondiente se considerará explicado y entrará en el examen.
Copiar en cualquiera de las actividades o exámenes se calificará con un cero.
El NO PRESENTADO corre convocatoria. Si el estudiante ha abandonado la asignatura por motivos justificados (por ejemplo, una enfermedad grave), se recomienda que realice un trámite de renuncia a la convocatoria de la asignatura o asignaturas afectadas.

A efectos de cálculos de notas, los exámenes o los ejercicios evaluables no presentados contarán

como 0.
Faltas de ortografía: se descontarán puntos por faltas de ortografía: 0.1 por cada falta hasta un máximo de 2 puntos. Un misma falta de ortografía sólo cuenta una vez, aunque en el texto aparezca varias. Los errores en nombre propios extranjeros no contarán como faltas de ortografía.
Se adjudicará un número de matrículas de honor acorde con la normativa del CSMA. Para adjudicar la matrícula de honor, se utilizarán notas con dos decimales (aunque en Artic sólo puedan tener un decimal). El estudiante con mayor nota por encima de 8.99 obtendrá la matrícula. En caso de empate, se adjudicará al estudiante con mayor nota en la media de los exámenes.
Si procede, la nota final de esta asignatura es susceptible de modificarse según la guía docente de la actividad Casa Bardín.

Es realitzarà un examen parcial en cada semestre. El 75% de la nota final correspondrà a la mitjana dels exàmens. La nota mínima perquè un parcial faça mitjana és 4.
El 25% de la nota correspondrà a pràctiques (exercicis i interpretació d'obres senzilles relacionades amb el temari), que s'aniran realitzant durant el curs, preferentment a l'aula.

Les faltes d'assistència a un examen o a qualsevol altra activitat d'avaluació només es consideraran justificades per causa de força major, que haurà de ser acreditada mitjançant un document oficial dins dels 15 dies següents a l'examen o activitat d'avaluació. L'assistència a la consulta del metge de capçalera per se no es considerarà causa de força major llevat que el justificant incloga una recomanació que impedisca la realització de l'examen o activitat d'avaluació (per exemple, repòs). No obstant això, el justificant no ha d'incloure dades sensibles com a diagnòstics etc. L'assistència a la consulta d'un especialista en un hospital o centre d'especialitats sí que es considerarà justificació suficient però l'alumne ha d'informar amb, almenys, dos setmanes d'antelació, de manera que puga buscar-se una solució abans que es produïsca la falta d'assistència.
Durant els primers 20 minuts de l'examen es permetrà l'entrada d'alumnat que haja arribat tard, però això no suposarà cap ampliació del temps disponible per a realitzar la prova. Durant aquests primers 20 minuts, cap alumne podrà abandonar l'aula. Transcorreguts els 20 minuts des de l'hora d'inici de l'examen, no es permetrà l'entrada a l'aula ni la realització de la prova.
Si tots els alumnes falten, sense justificació, a una classe, el tema corresponent es considerarà explicat i entrarà en l'examen.
Copiar en qualsevol de les activitats o exàmens es qualificarà amb un zero.
El NO PRESENTAT corre convocatòria. Si l'estudiant ha abandonat l'assignatura per motius justificats (per exemple, una malaltia greu), es recomana que realitze un tràmit de renúncia a la convocatoria de l'assignatura o assignatures afectades.

A l'efecte de càlculs de notes, els exàmens o els exercicis avaluables no presentats comptaran com 0.
Faltes d'ortografia: es descomptaran punts per faltes d'ortografia: 0.1 per cada falta fins a un màxim de 2 punts. Un mateixa falta d'ortografia només compta una vegada, encara que en el text aparega vàries. Els errors en nom propis estrangers no comptaran com faltes d'ortografia.
S'adjudicarà un nombre de matrícules d'honor d'acord amb la normativa del CSMA. Per a adjudicar la matrícula d'honor, s'utilitzaran notes amb dos decimals (encara que en Artic només poden tindre un decimal). L'estudiant amb major nota per damunt de 8.99 obtindrà la matrícula. En cas d'empat, s'adjudicarà a l'estudiant amb major nota en la mitjana dels exàmens.
Si és procedent, la nota d'esta assignatura és susceptible de modificar-se segons la guia docent de l'activitat Casa Bardín.

6.3 **Sistemes de recuperació**
Sistemas de recuperación

Per a l'alumnat que ha suspès o no ha seguit el desenvolupament normal de les classes – criteris i dates d'entrega)
Para el alumnado que ha suspendido o no ha seguido el desarrollo normal de las clases – criterios y fechas de entrega)

En todas las convocatorias se seguirán los mismos criterios.

Procedimiento a seguir cuando un estudiante falta, justificadamente o no, a una (o varias) clases: i) El estudiante debe mirar en el Classroom y/o Teams de la asignatura si hay materiales o tareas correspondientes a la clase perdida; ii) a continuación, debe intentar conseguir apuntes de algún compañero, pero esto no es suficiente; iii) el tercer paso es hablar con el profesor (presencialmente, por correo, Classroom o videoconferencia) para obtener materiales (libros, artículos…) para estudiar los contenidos perdidos; iv) finalmente, el estudiante debe preguntar las dudas concretas que tenga el profesor en una tutoría (presencial o por videoconferencia). En todo caso, las tutorías sirven para despejar dudas concretas, no para que el profesor repita la clase perdida.

En totes les convocatòries se seguiran els mateixos criteris.

Procediment a seguir quan un estudiant falta, justificadament o no, a una (o diverses) classes: i) L'estudiant ha de mirar en el Classroom i/o Teams de l'assignatura si hi ha materials o tasques corresponents a la classe perduda; ii) a continuació, ha d'intentar aconseguir apunts d'algun company, però això no és suficient; iii) el tercer pas és parlar amb el professor (presencialment, per correu, Classroom o videoconferència) per a obtindre materials (llibres, articles…) per a estudiar els continguts perduts; iv) finalment, l'estudiant ha de preguntar els dubtes concrets que tinga a el professor en una tutoria (presencial o per videoconferència). En tot cas, les tutories servixen per a buidar dubtes concrets, no perquè el professor repetisca la classe perduda.

7 Bibliografia
Bibliografía

ABBATE, Carolyn; PARKER, Roger (ed.). *Analyzing Opera: Verdi and Wagner*. Univ of California Press, 2023. ASHBROOK, William. *Donizetti and his Operas*. Cambridge University Press, 1982.

ANDERSON, R., Egypt, Arab Republic of. *New Grove Dictionary of Music and Musicians*.

ANTHONY, James R. *Jean-Baptiste Lully and the Music of the French Baroque: Essays in Honor of James R. Anthony*. Cambridge University Press, 1989.

ASENSIO, J.C. *El canto gregoriano: historia, liturgia, forma*. Alianza Editorial, 2003.

ATLAS, Allan W. *La música del Renacimiento*. Ediciones AKAL, 2002.

BACILLY, Bertrand de. *Remarques curieuses sur l'art de bien chanter*. Paris: Guillaume de Luyne, 1671.

BEGAM, Richard; SMITH, Matthew Wilson (ed.). *Modernism and Opera*. JHU Press, 2016.

BOVICELLI, Giovanni Battista. *Regole, passagi di musica, madrigali e motetti passeggiati*. Venecia, Casa Giacomo Vincenti, 1594.

BUKOFZER, Manfred F., *Music in the Baroque Era*, Norton, 1974.

CACCINI, Giulio. *Nuove Musiche*, Ed. Casa I Marescotti, Florencia, 1601.

CALERO, Luis. Actores y cantantes en la Antigua Grecia: Algunas consideraciones técnicas. *Estudios clásicos*, 2017, no 151, p. 53-78.

COMOTTI, Giovanni; TARAZONA, Andrés Ruiz; PICCARDO, Rubén Fernández. La música en la cultura griega y romana. Madrid: Turner, 1986.

DANIELS, Nathan A. From jongleur to minstrel: The professionalization of secular musicians in thirteenth- and fourteenth-century Paris. 2011.

DAUVOIS, Michel, et al. Son et musique au paléolithique. *Pour la science*, 1998, no 253, p. 52-58.

DOWNS, Philip G.. La música clásica. La era de Haydn, Mozart y Beethoven, Madrid, Akal, 1998

EKICI, Tülay. An Evaluation on the Human Voice and the Act of Singing. *Turkish Online Journal of Educational Technology-TOJET*, 2022, vol. 21, no 3, p. 1-14.

GERHARD, Anselm. *The Urbanization of Opera: Music Theater in Paris in the Nineteenth Century*. University of Chicago Press, 1997.

HEILE, Björn. Recent approaches to experimental music theatre and contemporary opera. *Music and Letters*, 2006, vol. 87, no 1, p. 72-81.

HILL, John Walter, *La música barroca*, Akal, 2008.

HOPPIN, Richard H. *La música medieval*. Ediciones Akal, 2000.

HORSLEY, Imogene. Improvised embellishment in the performance of Renaissance polyphonic music.

HUNTER, Mary Kathleen; WEBSTER, James (ed.). *Opera buffa in Mozart's Vienna*. Cambridge University Press, 1997.

KILLIN, Anton. The origins of music: Evidence, theory, and prospects. *Music & Science*, 2018, vol. 1, p. 2059204317751971.

KILMER, A., Mesopotamia *New Grove Dictionary of Music and Musicians*.

KRISTELLER, Paul Oskar. Music and learning in the early Italian Renaissance. *Journal of Renaissance and Baroque Music*, 1947, vol. 1, no 4, p. 255-274.

LIMA-SOLANYE, Caignet; CHAVEZ-ACUÑA, Samuel Caleb; BAUTISTA-ACOSTA, Edgar Enoch. The singing teacher. Comparison between the 20th century teacher and the corresponding evolution in the current 21st century. *Journal Education Sciences/Revista Ciencias de la Educación*, 2021, vol. 5, no 14.

LINDBLOM, Björn; SUNDBERG, Johan. The human voice in speech and singing. *Springer handbook of acoustics*, 2014, p. 703-746.

MALLACH, Alan. *The Autumn of Italian Opera: from verismo to modernism, 1890-1915*. UPNE, 2007.

PESCHEL, Enid; PESCHEL, Richard. Donizetti and the music of mental derangement: Anna Bolena, Lucia di Lammermoor, and the composer's neurobiological illness. *The Yale journal of biology and medicine*, 1992, vol. 65, no 3, p. 189.

REESE, Gustave. *La música en el Renacimiento*. Anaya-Spain, 1995.

REESE, Gustave. *La música en la edad media: con una introducción sobre la música en la edad antigua*. Alianza Editorial, 1989.

RICE, John A. *Antonio Salieri and viennese opera*. University of Chicago Press, 1998.

ROSAND, Ellen, *Opera in Seventeenth-Century Venice*, The Creation of a Genre, University of California Press, 2007.

SALZBERG, Rosa; ROSPOCHER, Massimo. Street singers in Italian renaissance urban culture and communication. Cultural and Social History, 2012, vol. 9, no 1, p. 9-26.

SEROUSSI, E. Jewish music. *New Grove Dictionary of Music and Musicians*.

SMART, Mary Ann. *Mimomania: Music and gesture in nineteenth-century opera*. Univ of California Press, 2004.

STROHM, Reinhard. *Dramma per musica: Italian opera seria of the eighteenth century*. Yale University Press, 1997.

STROHM, Reinhard. Italian Pasticcio Opera, 1700–1750. *Operatic Pasticcios in 18th-Century Europe. Contexts, Materials and Aesthetics, Bielefeld, transcript*, 2021, p. 45-67.

SUNDBERG, Johan. The singing voice. *The Oxford handbook of voice perception*, 2018, p. 117-142.

TATARKIEWICZ, Wladyslaw. *Historia de la estética III: La estética moderna, 1400-1700*. Ediciones Akal, 2004.

TOSI, Pier Francesco. *Opinoni de' cantori antichi e moderni.* Ed. Lelio dalla Volpe, Bolonia, 1723.

TURRINI, Alex; O'HARE, Michael; BORGONOVI, Francesca. The border conflict between the present and the past: Programming classical music and opera. *The Journal of Arts Management, Law, and Society*, 2008, vol. 38, no 1, p. 71-88.

VOVOLIS, Thanos. Acoustical masks and sound aspects of ancient greek theatre. *Classica-Revista Brasileira de Estudos Clássicos*, 2012, vol. 25, no 1-2, p. 149-173.

WALLER, Steven J. Psychoacoustic influences of the echoing environments of prehistoric art. *Journal of the Acoustical Society of America*, 2002, vol. 112, no 5, p. 2284.